

Jaakko Oskari Elo

25.7.1925–28.1.2017

**PEKKA HELLSTRÖM
KIMMO TAARI
JORMA ELO**
Kirjoittajat ovat Jaakon
kollegoita ja ystäviä sekä poika

Professori Jaakko Oskari Elo kuoli kotonaan Helsingin Marjaniemessä 91-vuotiaana 28. tammikuuta 2017. Hän oli syntynyt Kokemäellä 25. heinäkuuta 1925.

Jaakko Elo osallistui jo talvisodan aikana 14-vuotiaana lähettipoikana Helsingin ilma- puolustukseen. Jatkosodan aikana ja sen jälkeen hän jatkoi opintoja valmistuen ylioppilaaksi Helsingin suomalaisesta lyseosta 1945 ja lääketieteen lisensiaatiksi 1953. Jaakko Elo väitteli 1960, sai lastenneurologian dosentuurin 1983 ja tasavallan presidentti Tarja Halonen myönsi hänelle professorin arvonimen 20.5.2011.

Jo varhain Jaakko Elo suuntautui kirurgiaan ja työskenteli aluksi Seinäjoen sairaalassa vuosina 1953–1954. Pian hän kuitenkin muutti Helsinkiin ja perehtyi urologiaan Marian sairaalassa 1963–1965 Pauli Tuovisen alaisuudessa. Jaakko Elo sai yleiskirurgian spesialiteetin 1961, urologian 1965 ja lastenkirurgian 1980. Jaakko Elo oli vuosina 1983–1988 apulaisopettajana Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa. Pääasiallinen ura oli kuitenkin Auroran sairaalassa 1956–1963 ja 1965–1988, jossa hän hoiti sekä aikuis- että lapsipotilaita. Yksitysvastaanottoa Jaakko Elo piti vuoteen 2002 asti. Kielitaitoisena Jaakko teki myös opintomatkoja moniin Euroopan urologian keskuksiin, etenkin Ranskaan ja Englantiin.

Jaakko Elo oli kliinisen työn ohella innokas tutkija, ja hänen mielenkiintonsa kohdistui jo 1950-luvulla bakteriologiaan. Väitöskirja syntyi professori K. E. Kallion ohjauksessa ja käsitteli kanin pitkien luiden pituuskasvua. Sen jälkeen tutkimus keskittyi kuitenkin virtsatiebakteereihin ja virtsan takaisinvirtaukseen. Jaakon mielestä tärkein tekijä virtsatiehduksen synnyssä oli bakteerien virulenssi ja mekaanisilla tekijöillä oli vähemmän merkitystä. Hänen mielestään takaisinvirtausta estäviä leikkauksia tehtiin liikaa.

Erittäin tärkeä puoli Jaakko Elon elämässä oli urologinen yhteistyö ja urologian historian tallentaminen. Jaakko oli Suomen Uro-

logiyhdistyksen puheenjohtaja 1986–1988 ja arkistonhoitaja kuolemaansa asti. Hän perusti 1987 yhdistyksen lehden, Urologia Fennican, joka toimii edelleen aktiivisesti. Eräs Jaakon suurtoimista oli Suomen Urologiyhdistyksen 50-vuotishistoriikin (Laski laulellen vesiä) toimittaminen yhdessä Martti Ala-Oppaan kanssa vuonna 2004. Jaakko Elo osallistui hyvin monipuolisesti pohjoismaiseen urologiseen yhteistyöhön. Hän kävi pohjoismaisen yhdistyksen (Nordisk Urologisk Förening) kaikissa mahdollisissa kokouksissa ja loi läheisiä kontakteja.

Jaakko Elo oli erittäin aktiivinen myös Euroopan urologisessa yhteistyössä. Hän oli Euroopan Urologiyhdistyksen (EAU) historia-toimikunnan jäsen ja osallistui kaikella tarmolla vuonna 2010 ilmestyneen Euroopan urologian historiakirjan (Europe – the Cradle of Urology) toimittamiseen ja kirjoittamiseen. Vielä syyskuussa 2014 hän järjesti EAU:n historia-toimikunnan kaksipäiväisen kokouksen Helsingissä. Se oli erittäin onnistunut tilaisuus, ja Jaakko piti siellä itsekkin ulkomaisille vieraille loisteliaan esitelmän Suomen historiasta. Iltajuhla Jaakon kotona oli ikimuistoinen.

Jaakko Elo muutti Helsingin keskustasta Marjaniemeen vuonna 1988. Urologin työssä ohella hänen intohimonsa oli tennis. Jaakko toimi pitkään Marjapallon Tennis ry:n puheenjohtajana ja oli sen perustajajäseniä. Myös puutarhanhoito oli hänelle suuri rakkaus perheen ohella. Marjaniemen puutarha voitti 2. palkinnon ”Helsingin kaunein puutarha”-kilpailussa 2014, mistä Jaakko oli erittäin ylpeä.

Jaakko Elo oli merkittävä henkilö Euroopan urologian historiassa. Hän oli myös hyvin kollegiaalinen ja suhtautui lämpimästi ja ymmärtävästi uransa alkupolkua haparoivasti taapertaviin yhdistyksen jäseniin. Monipuolisesti sivistynyttä ihmistä jäävät omaisten lisäksi kaipaamaan lukemattomat kollegat ja ystävät ympäri maailmaa.